

Grote pedagogen in klein bestek
Tom Kroon & Bas Levering (redactie)
ISBN 978 90 6665 861 5
NUR 847
© 2008 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam

Inhoud

Inleiding en verantwoording	9
I. Grondleggers en practici	13
Imam Al-Ghazzali (1058-1111) 'De schaduw van een kromme boom kan nooit recht zijn'	15
Jacob Cats (1577-1660) De dichtende volksopvoeder	21
Jan Amos Comenius (1592-1670) De pedagoog als wereldverbeteraar	27
Jacobus Koelman (1631-1695) 'Uitverkiezing als opdracht'	33
Jean-Baptiste de La Salle (1651-1719) Een vroege voorvechter van volksonderwijs	39
August Hermann Francke (1663-1727) De pedagoog van het Duitse piëtisme	47
Johann Heinrich Pestalozzi (1746-1827) Dilettant in aanschouwelijk onderwijs en zelfwerkzaamheid	53
Friedrich Daniel Ernst Schleiermacher (1768-1834) Theoloog, filosoof en pedagoog	61

Johann Friedrich Herbart (1776-1841) Onderwijspedagoog in verlichtingstijd	67
Friedrich Wilhelm August Fröbel (1782-1852) Pedagoog van de gaven en het vrije spel	73
Cornelis Eliza van Koetsveld (1807-1893) 'Genezing door opvoeding'	79
Giovanni Bosco (1815-1888) Een priester-opvoeder uit Turijn	87
Ellen Key (1849-1926) Feministisch pleitbezorger van de eeuw van het kind	93
John Dewey (1859-1952) Pedagoog van participatie en democratie	99
Gerard Jan Ligthart (1859-1916) Meester van de hartepedagogiek	105
Rudolf Joseph Lorenz Steiner (1861-1925) Levensfilosoof en pedagoog van de vrijeschool	113
Jonkvrouwe Elisabeth Boddaert (1866-1948) 'Geen nadruk op het verkeerde, maar aandacht voor het goede'	121
Maria Montessori (1870-1952) 'Vertrouwen op de kracht van kinderen'	127
Ovide Decroly (1871-1932) Pionier van 'de school voor het leven, door het leven'	135
Philip Abraham Kohnstamm (1875-1951) Een pedagoog voor wie het verschil telde	141
Janusz Korczak (1878-1942) Pedagoog en weeshuisopvoeder tussen de kinderen	147
Theo Thijssen (1879-1943) De meester en zijn gelukkige klas	153
Kees Boeke (1884-1966) De tegendraadse kracht achter de Werkplaats	159

Peter Petersen (1884-1952) Een intellectueel als schoolhervormer.	165
Helen Parkhurst (1887-1973) Ontwerper van het daltononderwijs	171
Jan Waterink (1890-1966) Een gedreven (ortho)pedagoog	177
Anna Freud (1895-1982) De geschiedenis van een dochter	183
Lev Semjonovitsj Vygotsky (1896-1934) Wegbereider van de zone van de naaste ontwikkeling	191
Célestin Freinet (1896-1966) 'Pour la vie, par la vie, par le travail'	197
Emmi Pikler (1902-1984) Gids in aandachtige en intieme verzorging	203
Benjamin McLane Spock (1903-1998) 'Doe wat ik zeg, niet wat ik doe'	209
Martinus Jan Langeveld (1905-1989) Modern Nederlands pedagoog met internationale allure	215
John Bowlby (1907-1990) Onderzoeker van gehechtheid en verlies	223
Ivan Boszormenyi-Nagy (1920-2007) Hersteller van onrecht tussen generaties	231
Jacobus Fredericus Wilhelminus Kok (1929) Orthopedagoog van het alledaagse opvoedingshandelen	237
Paulo Freire (1931-1997) Pedagoog van bewustmaking, bevrijding en hoop	245
II. Inspiratoren	251
Confucius (551-479 v.Chr.) Leraar en grondlegger van de Chinese beschaving	253

Plato (427-347 v.Chr.) Pedagoog in werk en leven	261
Aristoteles (384-322 v.Chr.) 'Van hen die weten, d'hohe Meester'	267
Jezus van Nazareth (ca. 2 v.Chr.-31) De verlosser als pedagoog	273
Aurelius Augustinus (354-430) Leraar voor eens en voor altijd	279
Mohammed (570-632) De profeet als pedagoog	285
Desiderius Erasmus (1466-1536) Europees pedagoog uit Rotterdam	291
Michel Eyquem de Montaigne (1533-1592) Eigenzinnig humanist en levenskunstenaar	297
Jean-Jacques Rousseau (1712-1778) Meer dan een romantische kinderbeschermmer	303
Friedrich Wilhelm Nietzsche (1844-1900) Vorming versus nut	309
Over de auteurs	315